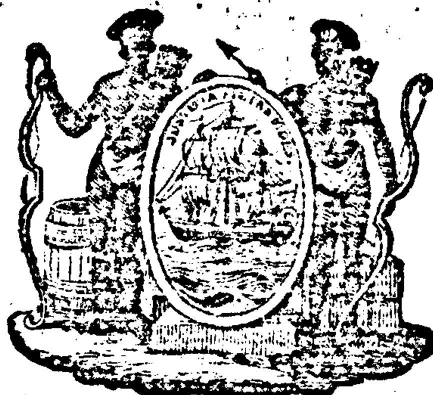
N°. 77. A°. 1840.

WOENSDAG, den 23sten SEPTEMBER.

Nieuwe Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 19 September 1840.*

Alzoo de navolgende personen zich bij requeste aan Zijne Excellentie den Heer Gouverneur Generaal hebben gewend, met verzoek om *Brieven van Manumissie*, te verleenen aan de na volgende Slaven, als:

1°. J. P. TAFARES, als Executeur in den Boedel wijlen J. CASTAGNE, mitsgaders Voogd over diens nagelatene minderjarige mede Erfgenaam M. A. CASTAGNE, voor de Slavinnen *Simica* en *Affie;* de eerste aan gemelde minderjarige en de tweede aan dien Boedel toebehoorende.

2°. J. J. DUTTENHöFFER, voor de Slavin *Louisa;* hem in eigendom toebehoorende.

Zoo is het, dat Zijne Excellentie goedgevonden heeft, alvorens hierop te disponeren, op te roepen alle degenen, die vermeenen mogten eenige redenen te hebben, zich hiertegen to verzetten, om binnen den tijd van *drie* weken, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie ter Gouvernements Secretarij aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tijd, de verzochte *Brieven van Manumissie* verleend worden.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 21 September 1840.*

Van wege Zijne Excellentie den Heer Schout bij Nacht, Gouverneur Generaal, wordt hiermede bekend gemaakt, dat ten gevolge van het daaromtrent gedaan verzoek, *Brieven van Manumissie* zijn verleend geworden:

1°. Aan de Slavin *Apolonia;* toebehoord hebbende aan JOHANNA HENRIETTA- en ELISABETH MARGARETHA FAVEREIJ.

2°. Aan de Slavin *Laurence* en haar Kind *Heilen;* toebehoord hebbende aan den Boedel wijlen CRUICKSHANK, doch bekend gestaan hebbende ten name der Plantaadje *Paradese.* — En

3°. Aan de Slavinnen *Sarafina, Adjuba, Quassiba, Cato* en *Rosetta;* toebehoord hebbende aan den Boedel wijle ROSETTA van DIRECTIE; — en dat gemelde gemanumitteerden voortaan zullen heeten:

1°. APPOLONIA JOHANNA van FAVEREIJ.
2°. LAURENCINA GOODWILL.
HELENE GOODWILL.
3°. SERAFINA BERGRUG.
JOHANNA BERGRUG.
CHRISTINA BERGRUG.
CATHARINA BERGRUG.
ALBERTINA ROSETTA BERGRUG.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

MENGELWERK.

Morganatisch Huwelijk.

In het tijdvak, in hetwelk de dood van FREDERIK WILHELM III de algemeene aandacht gevestigd heeft op het leven van dezen koning, zal men niet zonder belangstelling het volgende verhaal lezen, voor welks echtheid wij onzen lezers instaan.

De koning van Pruissen verloor, den 9den julij 1810, zijne gemalin, de schoone koningin van Pruissen. Dit huwelijk is zeer gelukkig geweest en de rouw over haren dood was algemeen. Op bevel van haren echtgenoot, werd het vertrek, hetwelk de koningin LOUISE in het kleine paleis van Berlijn bewoond had, in denzelfden staat gelaten, waarin het was bij haren dood. Eene eenvoudige graftombe, beschaduwd door prachtige boomen, werd in het park van Charlottenburg opgerigt, ten einde het stoffelijk overschot te ontvangen eener geliefde echtgenoote en aangebedene vorstin; de beroemde beeldhouwer RAUCH versierde dit graf met een standbeeld van Cararisch marmer, den dood der koningin voorstellende. Jaarlijks doet de bevolking van Berlijn eene bedevaart naar dit graf, en, sedert bijna dertig jaren, verrigt ook de koninklijke familie van Pruissen jaarlijks haar gebed in de onderaardsche kapel, op den verjaardag van den dood der koningin.

Deze vereering eener vorstin, die van verdriet sterf, dewijl zij de heerschappij des grooten FREDERIKS in handen van NAPOLEON zag; deze bloemen welke het volk op haar graf uitstrooit, dit eiland, bedekt met heerlijke heesters, welke de algemeene godsdienstige liefde in het park van Berlijn onderhoudt ter nagedachtenis eener veel geliefde koningin; deze hulde zonder pracht en vertooning, — wekken zekere aandoeningen op, zelfs bij dengene, die anders het minst geneigd is tot overeenstemming met den rouw over koningen.

Intusschen, in het jaar 1817, huwelijkte wijlen de koning zijne oudste dochter, de prinses CHARLOTTE, uit aan den groothertog NICOLAAS, tegenwoordigen keizer van Rusland; in 1822, zijne tweede dochter, ALEXANDRINA, aan den prins PAULUS VAN MECKLENBURG SCHWERIN, broeder der hertogin VAN ORLEANS. Later werd het huwelijk van de derde dochter des konings, de prinses LOUISE, gesloten.

De oude koning, die tot nu toe hetzelfde paleis met zijne kinderen bewoond had, zag zich alzoo, door het vertrek zijner dochters, van de dierbaarste verpleging verstoken, zoodat de gedachte bij hem opkwam, om zich, in zijne eenzaamheid, eene nieuwe gezellin te zoeken.

Reeds had, tijdens zijn verblijf te parijs, eene jonge dame, uit de voorstad Saint-Germain, eenen levendigen indruk op het hart van FREDERIK WILHELM III gemaakt; intusschen werd hem afgeraden met haar eenige betrekking aan te knoopen; wat later was hij op het punt de freule VON BRANDENSTEIN tot zijne morganatische echtgenoote te kiezen, welk plan evenwel mislukte, en het was door bloot toeval, dat zijne keuze op de gravinne AUGUSTA VAN HARRACH viel.

Het geslacht der HARRACH's is zeer oud; de protestantsche lijn, van welke de gemalin van wijlen den koning van Pruissen afstamt, was onvermogend. Jaarlijks ging mevrouw VON HARRACH, de moeder, de baden te Toplitz in Bohemen gebruiken, alwaar ook de koning van Pruissen gewoonlijk ieder bad-saisoen doorbragt.

De matige fortuin der familie VON HARRACH, veroorloofde haar geene weelde, de kleeding der jeugdige gravin was daarom altijd even eenvoudig als hare houding ingetogen. Deze arme en jeugdige persoon nu trok de oplettendheid des konings van Pruissen tot zich, en de burgerlijk gemeenzame gewoonte der Duitsche vorsten bezittende, van dagelijks te midden der menigte badgasten rond te wandelen, en geringeren zoo wel als grooteren aan te spreken, — zoo bevond zich de jonge gravin AUGUSTA onder het getal der dames, met welke de koning zich meermalen, gedurende het bad saisoen van 1824, onderhield.

Vóór naar Berlijn terug te keeren, was de koning gewoon zich jaarlijks naar het landgoed van zijnen minister bij het hof van Saksen, den heer JORDAN, te begeven, welken hij te kennen gaf, dat hij gaarne zien zoude dat de dames VON HARRACH bij hem genoodigd wierden. Niemand, noch te Toplitz, noch die meer nabij den koning waren, twijfelde aan het lot, hetwelk der gravin AUGUSTA beschoren was. Deze nu kwam met hare moeder op het landgoed aan, in een dier armoedige rijtuigen van vervoer, welke men in Boheme *hauderer* noemt. Nalat men des avonds de thee gebruikt had, hield de koning dringend bij de oude gravin aan, om haar over te halen, met hare dochter nog een' dag op het landgoed door te brengen; mevrouw VON HARRACH verzocht hiervan verschoond te mogen blijven, als reden opgevende de overeenkomst met haren huur-koetsier, en vertrok nog dien eigen avond.

Naauwelijks was zij vertrokken of de koning nam zijnen adjudant en ouden vriend, den generaal WITZLEBEN, op zijde en zeide hem zonder eenige voorafspraak: »Ik ga trouwen met de freule VON HARRACH, ga uit mijnen naam aan hare moeder om hare hand vragen; beredder dat »alles met den hier aanwezigen prins VON »WITGENSTEIN!"

Deze twee hooge personaadjes waren ten uiterste verwonderd. Intusschen werd het diepste stilzwijgen in acht genomen. Binnen weinige dagen was het huwelijk bepaald en de voorwaarden gemaakt. De toestemming der kinderen des konings en vooral van den kroonprins, den tegenwoordigen koning, bragt wel eenige tegenkantingen in de koninklijke familie te weeg, en werd, zeker, niet dan met weêrzin gegeven; doch hiervan werd niets ruchtbaar. Er was overeengekomen dat de gravin AUGUSTA VON HARRACH den titel zoude aanvaarden van prinses VON LIEGNITZ, dat de koning uit zijne bijzondere kas in de kosten dezer verbindtenis en in het onderhoud van het huis der nieuwe vorstin zoude voorzien, haar speldegeld werd bepaald op niet meer dan 8000 kroonen (daalders) in het jaar, en de kinderen, die uit dezen echt mogten voortkomen, zouden den titel aannemen van graven VON LIEGNITZ, zonder eenige aanspraak op de kroon te hebben.

Alzoo was de staat gevrijwaard tegen alle moeijelijkheid, en de gestrengste spaarzaamheid — eene kenmerkende trek van het Pruissische gouvernement — werd aanstonds, bij deze omstandigheid, in acht genomen, ten einde den bewoners des koningrijks alle reden tot klagten, betreffende de uitgaven voor de nieuwe gemalin, te benemen, en men ging met de meeste omzigtigheid te werk, vooral ter zake van den invloed, welke de jonge vorstin zich

in de aangelegenheden van den staat zoude kunnen aanmatigen.

In den aanvang der maand November des jaars 1821 kwam de vorstin AUGUSTA te Berlijn aan, vergezeld van hare bloedverwanten, en stapte zonder eenige vertooning in een hôtel der hoofdstad af. Een rijtuig van het hof haalde van daar de familie VON HARRACH den 9den November af, om haar naar het kasteel van Charlottenburg te geleiden waar de huwelijksinzegening zoude plaats hebben, in tegenwoordigheid van eenen kleinen kring van eenige vertrouwden.

Geen enkel dagblad was bekend met hetgeen er aan het hof omging, hetwelk, op dezen oogenblik, in eene vrij levendige vooringenomenheid en spanning tegen het huwelijk verkeerde; zelfs had de koning den protestantschen bisschop, den heer doctor EYLERT, niet ingelicht van de ophanden zijnde plegtigheid. Deze geestelijke was slechts eenvoudig aan het kasteel ontboden, met uitdrukkelijk bevel zich te voorzien van zijn priesterlijk gewaad. In de vertrekken des konings gekomen vond hij er: den koning, den kroonprins, den prins VON WITGENSTEIN, staatsdienaar van het huis des konings, den generaal WITZLEBEN, den eersten kamerdienaar TIMM, en de drie leden der familie VON HARRACH. Niemand anders werd er van de bewoners des kasteels in de kapel toegelaten, waar de bisschop EYLERT den echt sloot tusschen koning FREDERIK WILHELM III en de gravin AUGUSTA VON HARRACH, verheven tot den rang van vorstin VON LIEGNITZ.

De kroonprins stortte vele tranen gedurende deze plegtigheid, zeer zeker zijne ontslapene moeder herdenkende; de prinses VON LIEGNITZ sidderde en durfde ter naauwernood hare oogen opslaan; de koning scheen deftig en ernstig; de prins VON WITGENSTEIN was, als altijd, beminnelijk en innemend.

Na de plegtigheid begaf de vorstin zich te Berlijn naar de vertrekken, welke voor haar waren in gereedheid gemaakt in het kleine paleis, in den vleugel, die op den tuin uitzag.

De graaf en gravin VON HARRACH, hare ouders, verlieten kort daarop Berlijn, om alle kwaadsprekendheid te voorkomen, welke men meende te kunnen vreezen van den invloed dier familie op het hof van Berlijn. — Het gedrag dezer waardige familie, die onvermogend was en zulks altijd gebleven is, was uiterst edel en belangeloos; de broeder der vorstin VON LIEGNITZ is nog heden ten dage eenvoudig luitenant of kapitein in Oostenrijksche dienst, en nooit hebben de VON HARRACH's eenigen titel, gunst of pensioen ontvangen. Dergelijk gedrag is te zeldzaam, dan dat men zulks niet met lof zoude vermelden; want hetzelve steekt ongemeen af bij den geest van kuiperij en zucht naar rijkdommen, welken men zoo dikwerf het geweten ziet binnensluipen van hen die tot het bewind geraken.

Het staatsblad des koningrijks van Pruissen bevatte de eerste aankondiging, welke het huwelijk des konings officiëel aan zijne onderdanen bekend maakte. Alstoen vernam men een dof gemor door geheel Berlijn, men mag zeggen, door geheel het rijk. Overal en in alle klassen der zamenleving laakte men ernstig het koninklijk besluit, overal scheen de getrouwe vereering van wijlen de koningin LOUIZE de gedachte aan eene nieuwe echtvereeniging uit te sluiten; weinige stemmen verhieven zich om onpartijdiglijk en in het ware daglicht des konings huwelijk voor te stellen, die toen zijn 53ste jaar bereikt had. Allerwege gispte men; men vreesde in het gevolg der jonge echtgenoote gunst-bejag en kuiperij te ontdekken; men kende het karakter der vorstin nog niet en men nam weinig in overweging den toestand des konings, die in zijnen ouderdom niet zonder hulp wenschte te zijn, en die eene eenvoudige gade gekozen had, zacht en goed, zonder eerzuchtigen inborst en begeerte om te schitteren. De algemeene ontevredenheid evenwel was, in den eersten oogenblik, zoo groot in Berlijn, dat men in verscheidene kringen het borstbeeld des konings verbrijzelde en de platen verscheurde, die FREDERIK WILHELM III voorstelden bij het graf zijner eerste gemalin.

Heviger dan in de stad, openbaarde zich de tegenkanting onder de leden van het koninklijke huis. Zelfs werd een der jonge prinsen, op bevel des konings, gevangen gezet, dewijl hij niet zorgvuldig genoeg de beleefdheid, aan de vorstin VON LIEGNITZ verschuldigd, in acht genomen had, en het was juist deze zelfde prins, die naderhand een der opregtste vrienden der koningin werd. De kroonprins, de tegenwoordige koning, gedroeg zich in die omstandigheden met veel waardigheid; de hertog KAREL VON MECKLENBURG als hoveling; de andere prinsen met eene koelheid, die, althans in de eerste weken harer nieuwe betrekking, de arme prinses menigmalen heeft moeten grieven. De vrouwelijke partij aan het hof van Berlijn toonde zich vooral zeer verontwaardigd. Aan het hoofd der oppositie merkte men de keizerin van Rusland en de groothertogin ALEXANDRINA VON MECKLENBURG op: de eerste dezer prinsessen vooral nam eene uiterst hoogmoedige houding aan, welke mevrouw VON LIEGNITZ met eene edele verloochening en voorkomende welwillendheid, om ze te vergeten, beantwoordde. De koning, intusschen, maakte weldra een einde aan deze geheele zamenspanning van vrouwelijke eigenliefde en beleedigende aanmatigingen, die zelfs nieuw voedsel vonden in de aangename manieren en het uiterlijke gedrag der prinses VON LIEGNITZ; en deze, van haren kant, bragt het allengs zoo verre, van zich eenige vrienden en ijverige voorstanders te verwerven. — De zaken waren intusschen zoo verre gekomen, dat de prinsessen van den koning, hunnen vader, het bevel ontvingen, gedurende een' bepaalden tijd zich van het hof te verwijderen. — De ballingschap, maar nog meer de zedige, uitmuntende en heusche manier van handelen der prinses VON LIEGNITZ, die niet de minste onderscheiding verlangde en zich niet dan door hare eenvoudigheid en goedheid wenschte te doen opmerken, bragten eindelijk eene wezenlijke reactie (ommekeer) ten haren voordeele te weeg, niet alleen aan het hof, maar ook in de algemeene meening, die, ten huidigen dage, deze prinses, in den beginne zoo gestreng beoordeeld, rijkelijk schadeloos gesteld heeft door eene uitgestrekte populariteit.

Mevrouw VON LIEGNITZ heeft wijsselijk alles vermeden, wat in haar gedrag, eenigen invloed, hoe genaamd ook, zoude hebben kunnen doen vermoeden. Zich noch in de staatkundige, noch in des konings bijzondere aangelegenheden mengende, zich onthoudende om ooit eenige aanmerking te maken, hetzij op verzoeken, hetzij op aanbevelingen, en slechts de gezellin wenschende te zijn eens konings die door zijne onderdanen bemind was, matigde zij zich noch aanzien noch eenigen invloed aan. — Toen mevrouw VON LIEGNITZ aan het hof van Berlijn optrad, was hare opvoeding zeer onvolledig, zij bevverde zich van toen af zeer om die kundigheden te verwerven die aan haren rang voegden; haar smaak is ongekunsteld gebleven; eenige nieuwigheden van Parijs voorzeker zijn eene onschuldige afleiding. Mevrouw VON LIEGNITZ is noch eene sterke, noch eene geleerde vrouw, noch eene *bas-bleu;* bijna iederen dag besteedde zij drie of vier uren om den koning Fransche romans voor te lezen, en, men moet het bekennen, die van PAUL DE KOCK vielen niet het minst in haren smaak en in dien van haren koninklijken toehoorder.

Men heeft dikwijls de opmerking gemaakt, dat in de netelige omstandigheden des levens — en de toestand van mevrouw VON LIEGNITZ was inderdaad dikwerf aan vele moeijelijkheden, te midden van een talrijk hof, onderhevig, — het eenvoudig goede hart der vrouw, hare manier van handelen en haar gevoel van pligt, meer bijdroegen tot verkrijging van achting en geluk en naauwere overeenstemming op wekken, dan die schitterende hoedanigheden, die een' levendigen glans naar buiten verspreiden, terwijl zij dikwerf de ziel zeer diep geschokt laten.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 20sten, het Schip *de Goede Vrede*, Kapt. C. Zaal, van Amsterdam, hebbende 54 dagen reis; Passagiers: de Heeren J. L. Schäffer, H. D. Detering en J. W. Koert.

UITGEKLAARD.

Den 19den dezer, het Schip *Astrea*, Kapt. J. A. de Lang, naar Amsterdam; lading: 201 vaten Suiker, 162 balen schoone- en 28 dito vuile Katoen en 67 piës Inlandsch Hout.

Idem, de Engelsche Schoener *Guiana*, Kapt. Ch. Ritchel, naar Demerary.

*** Den 16den dezer, op 's lands Etablissement van Houtvelling, aan de rivier Coppename, het Schip *de Onderneming*, Kapt. P. J. Kasse, gedestineerd naar Middelburg, geladen met diverse Houtwaren, als: *Bolletrie*, *Cabbes*, *Groenhart*, *Locus*, *Peto* en *Purperhart*; te zamen metende 11,127 kubiek voeten Rijnlandsch.

Te Paramaribo, ter Boekdrukkerij van BOON & C°.